

| Implicitné záväzky

| August 2014

| Manuál

Úvod do problematiky

Informácia o výške implicitných záväzkov tvorí povinnú súčasť rozpočtu verejnej správy. Tento dokument popisuje metodiku IFP pre ich kvantifikáciu. Po základnej definícii je uvedený podrobný popis výpočtu, ako aj charakteristika výstupu, ktorý by mal rozpočet verejnej správy obsahovať. V závere sú uvedené námety na potenciálne zlepšenie metodiky resp. zvýšenie vypovedacej schopnosti výsledkov.

1. Definícia

Implicitné záväzky sú podľa ústavného zákona (č. 493/2011 Z.z.) o rozpočtovej zodpovednosti definované ako „rozdiel medzi očakávanými budúcimi výdavkami subjektov verejnej správy a očakávanými budúcimi príjmami subjektov verejnej správy, ktoré vyplývajú z finančných dôsledkov spôsobených budúcim uplatňovaním práv a povinností ustanovených právnym poriadkom Slovenskej republiky, ak tieto nie sú súčasťou dlhu verejnej správy“.¹ Zjednodušene je možné si predstaviť implicitné záväzky najmä ako **čisté záväzky v sektore sociálnych vecí, zdravotníctva a školstva spojené so starnutím populácie ako aj náklady na PPP a záväzky spojené s likvidáciou jadrových zariadení.**

Z uvedeného vyplýva, že nejde o záväzky vykázané v súvahe účtovných závierok subjektov verejnej správy, keďže ich ocenenie môže byť problematické. Napriek tomu však možno odhadnúť ich výšku zohľadňujúcich aktuálny legislatívny stav.

2. Postup výpočtu

Implicitné záväzky sú odhadnuté ako **súčasná hodnota budúcich záväzkov** vyplývajúcich zo starnutia populácie, náklady na PPP a záväzky spojené s likvidáciou jadrových zariadení vyjadrené ako percento aktuálneho HDP. Prístup IFP spočíva v odhade vplyvov starnutia populácie spolu s nákladmi na PPP projekty a nákladmi na likvidáciu jadrových, ktoré sa prejavujú vo verejných financiách po východiskovom roku (alternatívne spôsoby odhadu sú uvedené v boxe č. 1).

---

¹ Definícia implicitných záväzkov v zákone o rozpočtovej zodpovednosti je založená na koncepte čistých implicitných záväzkov, teda okrem budúcich výdavkov zohľadňuje aj budúce príjmy. Ide o odlišnú definíciu v porovnaní s definíciou implicitných záväzkov v národných účtoch http://www.ecb.int/pub/pdf/other/techn_comp_gd_pens_dt_nat_accts_201201en.pdf), ktorá zohľadňuje iba budúce výdavky (hrubé implicitné záväzky).

BOX 1 – Prístupy k odhadu implicitných záväzkov²

Samotná definícia v ústavnom zákone umožňuje kvantifikovať implicitné záväzky viacerými spôsobmi. V závislosti od toho, či sa budú brať do úvahy len niektoré oblasti ovplyvnené starnutím populácie alebo sa použije širšia definícia zahrňujúca celú bilanciu príjmov a výdavkov verejnej správy.

1. Prvý prístup berie do úvahy rozdiel budúcich výdavkov spojených so starnutím populácie a iných implicitných záväzkov (PPP projekty a záväzky spojené s likvidáciou jadrových zariadení) a budúcich príjmov explicitne určených na ich financovanie. Tento prístup je do veľkej miery ovplyvnený saldom vo východiskovom roku, ktoré sa prenáša aj do projekcií.
2. Druhý prístup predpokladá, že vo východiskovom roku sú príjmy súvisiace so starnutím upravené na úroveň výdavkov, t.j. výsledná bilancia je v danom roku vyrovnaná. Implicitné záväzky potom predstavujú čistý príspevok starnutia populácie a iných záväzkov po východiskovom roku. Nevýhodou takéhoto postupu je, že kvantifikácia nezohľadňuje aktuálnu fiškálnu situáciu ovplyvnenú položkami súvisiacimi so starnutím populácie.
3. Tretí prístup vychádza zo základného scenára, t.j. scenára bez zmien politik, tak ako ho definuje ústavný zákon. Zohľadňuje všetky položky bilancie verejnej správy okrem platených úrokov. Základný scenár zodpovedá dlhodobej prognóze príjmov a výdavkov verejnej správy, ktorá zohľadňuje budúci hospodársky a demografický vývoj a aktuálny legislatívny stav. Zjednodušene ide o vývoj bez zasahovania vlády do hospodárskej politiky. Ide o najkomplexnejší spôsob výpočtu implicitných záväzkov.
4. Štvrtý prístup vychádza z analytického očistenia základného scenára (tretí prístup) o kapitálové výdavky z národných zdrojov, fondov EÚ alebo spolufinancovania. Na kapitálové investície sa možno pozeráť ako na položku, ktorá pôsobí na zvyšovanie aktív verejnej správy. Ak sa pozeráme na kapitálové investície cez optiku čistého bohatstva, tak z dlhodobého hľadiska by mali byť kapitálové výdavky skôr neutrálne.

IFP v súčasnosti využíva druhý prístup, ktorý zohľadňuje čistý príspevok starnutia populácie, náklady na PPP projekty a záväzky spojené s likvidáciou jadrových zariadení po východiskovom roku.

2.1 Náklady na starnutie populácie

Základom kvantifikácie nákladov na starnutie populácie sú **predpoklady a projekcie pracovnej skupiny AWG³ zaoberajúcej sa vplyvmi starnutia populácie na verejné financie členských krajín**. Táto pracovná skupina publikuje každé tri roky (naposledy v roku 2012) dlhodobé projekcie príjmov a výdavkov citlivých na starnutie populácie

² Rada pre rozpočtovú zodpovednosť (2013), Správa o dlhodobej udržateľnosti verejných financií, apríl 2013, príloha 8, str. 54-55

³ Ageing working group – pracovná skupina Európskej komisie zaoberajúca sa vplyvom starnutia obyvateľstva na verejné financie v dlhodobom horizonte

do roku 2060 na základe projekcií demografického vývoja Eurostatu a dlhodobých makroekonomických projekcií Európskej komisie (EK)⁴.

Postup výpočtu možno rozdeliť do dvoch krokov:

- A. **Prvým krokom výpočtu** je zostavenie bilancie príjmov a výdavkov spojených so starnutím populácie, pričom východiskovým rokom je rok, v ktorom sa zostavuje rozpočet verejnej správy.
- B. V **druhom kroku** sa vyčíslí suma súčasnej hodnoty tejto bilancie v celom sledovanom horizonte. Táto suma predstavuje samotnú výšku implicitných záväzkov.

A. Zostavenie bilancie

Na strane príjmov ide o nasledovné položky⁵:

- príjmy Sociálnej poisťovne plynúce z dôchodkového poistenia
- príjmy Sociálnej poisťovne z poistenia v nezamestnanosti
- príjmy zdravotných poisťovní zo zdravotného poistenia

Časť výdavkov citlivých na starnutie populácie je financovaná aj z daní a iných príjmov. Vo výpočtoch sa uvažuje aj s nimi tak, aby vo východiskovom roku vykryli rozdiel príjmov a výdavkov spojených so starnutím populácie (prostredníctvom bilancujúcej položky - ostatné príjmy).

Vo všeobecnosti sa v prognózovanom období uvažuje s nezmeneným podielom uvedených príjmov na HDP, čo zodpovedá teoretickému predpokladu o tom, že daňové príjmy a odvody by mali v dlhodobom horizonte rásť v súlade s rastom nominálneho HDP⁶. Prípadná zmena podielu príjmov z dôchodkového poistenia na HDP v čase by súvisela s tým, že časť odvodov je presmerovaná do II. piliera dôchodkového systému (t.j. mimo sektor verejnej správy), pričom táto časť sa v čase môže meniť v dôsledku zmeny podielu sporiteľov na celkovom počte poistencov.

Na strane výdavkov ide o výdavky v nasledovných oblastiach:

- dôchodkové dávky
- zdravotnú starostlivosť
- dlhodobú starostlivosť
- školstvo
- dávky v nezamestnanosti

Výdavky v týchto oblastiach sú súčasťou projekcií AWG. Neuvažuje sa so zmenou úrokových nákladov vyvolaných zmenou primárneho salda verejnej správy v dôsledku starnutia populácie⁷.

V prípade výdavkov na dôchodkové dávky ide o projekcie IFP konzultované a schvaľované v rámci AWG. IFP využíva kohortný dôchodkový model SLOPEM

⁴ Detailný popis výsledkov a predpokladov použitých pri kvantifikácii dlhodobých projekcií je uvedený v tzv. Country fiche, ktorý je sprievodným dokumentom k projekciám predkladaným EK (http://europa.eu/epc/pdf/latest_version_country_fiches.zip).

⁵ Ide o príjmy od ekonomicky aktívneho obyvateľstva a dlžné poistné.

⁶ Takýto prístup k projekcii príjmov sa používa aj v rámci pracovnej skupiny AWG.

⁷ Pri zmenách primárneho salda dochádza aj k zmenám v úrokových nákladoch resp. úrokových príjmoch (pokiaľ sa nekumuluje dlh, ale aktíva) verejnej správy. Súčasne môže dôjsť aj k zmenám v rizikových prirážkach štátnych cenných papierov. Ak vláda uskutoční opatrenia zlepšujúce primárne saldo, automaticky to povedie aj k poklesu úrokových nákladov resp. nárastu úrokových príjmov.

(podrobnejšie informácie sú v uvedené v boxe č. 2). Projekcie ostatných výdavkov sú prevzaté priamo z AWG, IFP sa na ich príprave v súčasnosti nepodieľa.

BOX 2 – SLOPEM - Slovenský penzijný model

SLOPEM je kohortný model vyvinutý Ľ.Ódorom v prostredí Matlabu slúžiaci na modelovanie dlhodobých projekcií penzijného systému (v súčasnosti do roku 2060). Model pokrýva celý prvý a čiastočne aj druhý pilier penzijného systému. Zároveň počíta s doplatkom k penzijným dávkam pre tých, ktorých penzia je nižšia ako životné minimum.

Predpoklady modelu

- Model používa ako vstupy predpoklady schválené v rámci pracovnej skupiny AWG (makroekonomické predpoklady, demografické predpoklady - EUROPOP 2010)
- Dôchodkové dávky sú rozdelené do 4 skupín (starobné, invalidné, vdovské/vdovecké a sirotské), pričom model rozlišuje pohlavie poberateľov
- Pri projekciách sa predpokladá, že pravdepodobnosti vzniku nároku na invalidný dôchodok sú v čase konštantné (tzv. constant disability rates)
- Pravdepodobnosti nároku na starobný a vdovský/vdovecký dôchodok sa posúvajú v závislosti od strednej dĺžky života

Pre výpočet dlhodobých projekcií sa používajú údaje vo východiskovom roku poskytnuté Sociálnou poisťovňou:

- Počet penzijných dávok podľa druhu dávky, veku, pohlavia a príjmu
- Počet nových penzií podľa druhu dávky, veku, pohlavia a príjmu
- Počet platiteľov poistného podľa príjmu a pohlavia
- Počet sporiteľov v druhom pilieri podľa veku

Na základe týchto vstupov a predpokladov model počíta dlhodobé projekcie príjmov z poistného, výdavkov na dôchodkové dávky, počet poberateľov dávok a prispievateľov platiacich poistné, miery náhrady a iné pomerové ukazovatele. Projekcie modelu sú porovnateľné s projekciami ostatných krajín EÚ, pretože vychádzajú z rovnakých predpokladov a používajú konzistentné vstupné dáta.

Primárne saldo je vo východiskovom roku vybilancované. Keďže položky nesúvisiace so starnutím populácie rastú v súlade s tempom rastu HDP, akékoľvek rozdiely v primárnom salde možno pripísať vplyvu starnutia populácie na verejné financie. V ďalšom texte sú pre ilustráciu uvedené číselné príklady, ktoré vychádzajú z projekcií AWG, pričom východiskovým rokom je rok 2012.

Bilancia východiskového roka (% HDP)

	2012
A. Príjmy verejnej správy	17,7
- dôchodkové poistenie (EAO + dlžné)	5,1
- poistenie v nezamestnanosti (EAO + dlžné)	0,4
- zdravotné poistenie (EAO + dlžné)	3,4
- ostatné príjmy (bilancujúca položka)	8,8
B. Výdavky citlivé na starnutie populácie	17,7
- dôchodkové dávky	8,0
- zdravotná starostlivosť	6,3
- dlhodobá starostlivosť	0,3
- školstvo	3,0
- dávky v nezamestnanosti	0,2
C. Primárne saldo (A-B)	0,0

Následne možno použitím projekcií AWG a prognóz rozpočtu verejnej správy zostaviť bilanciu verejnej správy, pričom sa v nej uplatnia nasledovné predpoklady:

- Projekcie príjmov z dôchodkového poistenia a všetkých výdavkov spojených so starnutím populácie sa prevezmú z projekcií AWG – od východiskového roku až po rok, v ktorom sú tieto projekcie k dispozícii (v súčasnosti do roku 2060). V rokoch za horizontom projekcií sa uvažuje s rovnakým podielom týchto položiek na HDP ako v poslednom roku.
- Prognózy príjmov z poistenia v nezamestnanosti a zdravotného poistenia sa na obdobie zostavenia rozpočtu prevezmú z rozpočtu verejnej správy (príjmy od ekonomicky aktívneho obyvateľstva a dlžné poistné), v ďalších rokoch sa uvažuje s rovnakým podielom na HDP ako v poslednom rozpočtovom roku.
- Veľkosť ostatných príjmov sa určí tak, aby primárne saldo vo východiskovom roku bolo vyrovnané. V ďalších rokoch sa uvažuje s nezmeneným podielom tejto položky na HDP.
- Makroekonomické predpoklady potrebné pre výpočet (nominálny rast HDP a nominálna úroková miera) sa na obdobie zostavovania rozpočtu prevezmú z rozpočtu, v ďalšom období sa uvažuje s predpokladmi AWG. V období po roku 2060 sa uvažuje s rovnakými hodnotami ako v roku 2060. V prípade nominálnej úrokovej miery z rozpočtu ide o implicitnú úrokovú sadzbu hrubého dlhu verejnej správy⁸.

Vplyv demografických zmien na príjmy a výdavky verejnej správy (% HDP)

	2012	2013	2014	2015	2016	2020	2030	2040	2050	2060	2061	∞
A. Príjmy VS	17,7	18,3	18,4	18,4	18,4	18,3	18,3	18,5	18,7	18,7	18,7	18,7
- dôchodkové poistenie	5,1	5,6	5,6	5,6	5,6	5,5	5,5	5,7	5,9	5,9	5,9	5,9
- poistenie v nezamestnanosti	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
- zdravotné poistenie	3,4	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6
- ostatné príjmy	8,8	8,8	8,8	8,8	8,8	8,8	8,8	8,8	8,8	8,8	8,8	8,8
B. Výdavky citlivé na starnutie populácie	17,7	17,8	17,8	17,9	17,9	18,0	18,7	19,8	21,6	23,3	23,3	23,3
- dôchodkové dávky	8,0	8,0	8,0	8,1	8,0	8,0	8,1	8,5	9,5	10,6	10,6	10,6
- zdravotná starostlivosť	6,3	6,4	6,4	6,5	6,5	6,8	7,5	8,2	8,9	9,2	9,2	9,2
- dlhodobá starostlivosť	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,5	0,5	0,7	0,7	0,7
- školstvo	3,0	2,9	2,9	2,9	2,9	2,8	2,7	2,5	2,6	2,7	2,7	2,7
- dávky v nezamestnanosti	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
C. Primárne saldo (A-B)	0,0	0,6	0,6	0,5	0,5	0,3	-0,4	-1,3	-2,9	-4,5	-4,5	-4,5
<i>p.m. nominálny rast HDP</i>	3,4	3,3	5,0	5,5	5,2	5,0	3,7	2,9	2,6	3,0	3,0	3,0
<i>p.m. nominálna úroková miera (v %)</i>	4,2	3,8	3,7	3,8	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1

Pozn.: **Predpoklady AWG** Predpoklad rovnakého podielu na HDP ako v predch. roku

Predpoklady rozpočtu verejnej správy – východiskový rok a 3 rozpočtové roky **Bilancujúca položka**

B. Vyčíslenie implicitných záväzkov

Z hľadiska techniky výpočtu možno tento krok rozdeliť do dvoch období:

⁸ Implicitná úroková sadzba je vyjadrená ako podiel platených úrokov v aktuálnom roku (D.41 v klasifikácii ESA95) na maastrichtskom dlhu k 31.12. predošlého roku.

- **Prvým obdobím je východiskový rok až po posledný rok prognóz AWG** (obdobie t_0 - t_1 , v ilustratívnom príklade je to 2012-2060) – tu sa použije diskontný faktor upravený o ekonomický rast (keďže hodnoty primárneho deficitu, z ktorých sú implicitné záväzky vypočítané, sú vyjadrené v % HDP)

$$IL_{t_0,t_1} = -PB_{t_0} + \sum_{i=t_0+1}^{t_1} -PB_i * \alpha_{t_0+1,i}$$

kde IL_{t_0,t_1} predstavuje súčasnú hodnotu implicitných záväzkov v období rokov t_0 až t_1 , PB_i je primárne saldo v % HDP v roku i a $\alpha_{t_0+1,i}$ je diskontný faktor definovaný ako podiel rastu nominálneho HDP a nominálnej úrokovej miery⁹.

$$\alpha_{s,v} = \left(\frac{1+g_s}{1+r_s}\right) * \left(\frac{1+g_{s+1}}{1+r_{s+1}}\right) * \dots * \left(\frac{1+g_v}{1+r_v}\right)$$

- **Druhým obdobím je prvý rok po prognózach AWG až po nekonečno** (t_1+1 až nekonečno, resp. 2061-nekonečno) – v tomto období sú všetky položky príjmov a výdavkov, ako aj makroekonomické predpoklady rovnaké ako v roku 2060.

$$\begin{aligned} IL_{t_1+1,\infty} &= \left[\sum_{i=t_1+1}^{\infty} -PB_{t_1} * \left(\frac{1+g_{t_1}}{1+r_{t_1}}\right)^{i-t_1-1} \right] * \alpha_{t_0+1,t_1+1} \\ &= -PB_{t_1} * \left(\frac{1+r_{t_1}}{r_{t_1}-g_{t_1}}\right) * \alpha_{t_0+1,t_1+1} \end{aligned}$$

Implicitné záväzky potom predstavujú súčet oboch období ($IL = IL_{t_0,t_1} + IL_{t_1+1,\infty}$). V tomto ilustratívnom príklade dosiahli implicitné záväzky prepočítané na hodnotu roku 2012 úroveň 153 % HDP.

Implicitné záväzky zo starnutia populácie - hodnota k roku 2012 (v % HDP)

	2012-2060	2061- nekonečno	Spolu
Implicitné záväzky zo starnutia populácie	40	113	153

Zdroj: IFP

2.2 PPP projekty

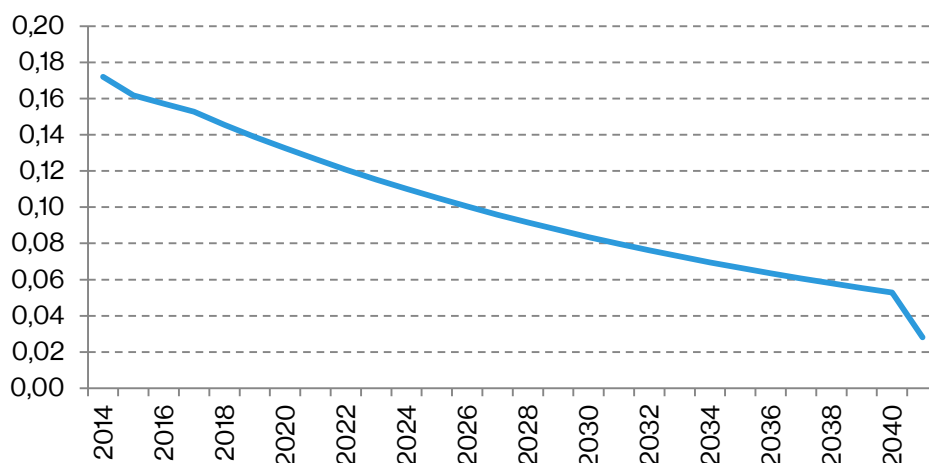
PPP projekty predstavujú dlhodobý zmluvný vzťah medzi verejných sektorom a súkromným investorom na zabezpečenie dostupnosti verejných aktív¹⁰. Zmluvou sa vláda dlhodobo viaže k zakúpeniu služby od súkromného investora, ktorý zabezpečí výstavbu aktíva. V prípade, ak je aktívum klasifikované¹¹ mimo verejnej správy je vplyv na verejný deficit a dlh rozložený na obdobie trvania zmluvy a nie v čase rozhodnutia a samotnej realizácii výstavby.

⁹ AWG predpokladá konštantnú infláciu na úrovni 2 % a reálnu úrokovú mieru vo výške 3 %, z čoho sa dá vypočítať nominálna úroková miera vo výške 5,06 %.

¹⁰ Manual on Government Deficit and Debt - Implementation of ESA10 - Edition 2013

¹¹ V prípade ak je riziko spojené s aktívom z väčšej časti na verejnom sektore je toto aktívum klasifikované ako súčasť verejnej správy.

Graf 1 – Platby za PPP projekty (% HDP)

Zdroj: MFSR

Na Slovensku sa realizoval významný PPP projekt (rýchlostná cesta R1), ktorý sa postupne odovzdával do užívania na konci roka 2011 a v roku 2012. Prvé platby za dostupnosť, pozostávajúce zo splátky investičných nákladov a prevádzkových nákladov, sa uskutočnili v roku 2012, posledná splátka sa očakáva v roku 2041.

Východiskom pri výpočte sú predpokladané platby štátu za dostupnosť a bezpečnosť podľa Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR počas celej doby trvania koncesie, t.j. do roku 2041¹². Na obdobie zostavenia rozpočtu sa prevzmu z rozpočtu verejnej správy. Platby za dostupnosť boli znížené o platbu DPH za služby, keďže táto je z pohľadu vplyvu na saldo a dlh neutrálna. Súčasne sa tu neuvažuje ani s alikvótnou časťou zo zaplatenej DPH pri odovzdaní úsekov v roku 2011, keďže nemá vplyv na dlh (iba na saldo v jednotlivých rokoch¹³). Platby sú diskontované rovnakým faktorom ako pri záväzkoch zo starnutia populácie.

2.3 Náklady na likvidáciu jadrových zariadení

Štát pokrýva náklady na systém financovania vyradovania jadrových zariadení vrátane nákladov na likvidáciu odstavených jadrových elektrární a vyhorelého paliva, ktoré budú v budúcnosti významne narastať. Podľa aktuálneho plánu financovania schváleného vládou¹⁴ by mal systém hospodáriť s vyrovnanú bilanciu v dlhodobom horizonte. Počas prevádzky jadrového zariadenia by sa malo naakumulovať v

¹² Výpočet zahŕňa odhad celkovej výšky záväzkov z daného projektu. Nezohľadňuje sa v ňom skutočnosť, že týmto projektom sa zároveň zvýšili aktíva štátu (rýchlostná cesta), t.j. vplyv na čisté bohatstvo štátu by bol v porovnaní so samotným nárastom záväzkov miernejší.

¹³ V čase odovzdania jednotlivých úsekov rýchlostnej cesty v roku 2011 došlo k odvedeniu DPH zo strany investora v sume 174 mil. eur (po zaplatení zo strany štátu), čo sa prejavilo v daňových príjmoch a pozitívne ovplyvnilo saldo verejnej správy v uvedenej sume. Vzhľadom na to, že uvedený projekt je zaznamenaný mimo bilancie verejnej správy, zaplataená DPH zo strany štátu sa rovnomerne zaznamenáva počas celého obdobia trvania koncesie spolu s platbami štátu za dostupnosť, čo každý rok zhorší saldo o takmer 6 mil. eur. Z pohľadu vplyvu na dlh však ide o neutrálnu operáciu.

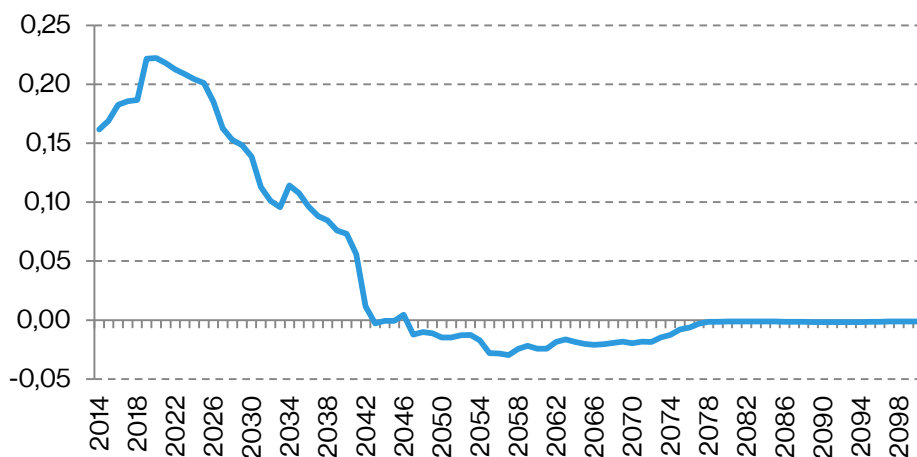
¹⁴ Stratégia záverečnej časti mierového využívania jadrovej energie v SR bola schválená uznesením vlády č. 26/2014 z 15. januára 2014.

Národnom jadrovom fonde (NJF) také množstvo finančných prostriedkov, ktoré bude postačujúce pre jeho budúce vyradenie, vrátane nakladania s rádioaktívnymi odpadmi a vyhoretým palivom. Rizikom pre finančnú schému predstavuje značná závislosť nákladov na harmonograme vyradovania jednotlivých blokov a zvoleného spôsobu likvidácie.

Výpočet IFP preberá aktuálne¹² odhadované náklady na likvidáciu jadrových zariadení od Ministerstva hospodárstva SR. Saldá sú následne diskontované rovnakým faktorom ako pri záväzkoch zo starnutia populácie. Podľa aktuálnych odhadov by mal byť systém v prebytku počas prvých desaťročí. Akumulované prostriedky by mali kulminovať na hranici 6,6 mld. eur v roku 2047. Následne presiahnu predpokladané náklady príjmy NJF a naakumulované prostriedky budú postupne použité na financovanie vznikajúcich deficitov. Vzhľadom na výraznejší vplyv diskontovania budúcich deficitov ako je vplyv diskontovania prebytkov v najbližšom období má NJF celkovo pozitívny vplyv na implicitné záväzky.

Graf 2 – Financovanie nákladov na likvidácie jadrových zariadení – vplyv na saldo (% HDP)

Zdroj: MFSR

3. Obsah rozpočtu

Rozpočet verejnej správy obsahuje povinne základný scenár implicitných záväzkov, t.j. odhad implicitných záväzkov pri aktuálne nastavenej legislatíve a daných projekciách. Okrem výslednej hodnoty implicitných záväzkov je jeho súčasťou aj zjednodušená bilancia príjmov a výdavkov.

V prípade, že rozpočet obsahuje štrukturálnu reformu, ktorá výrazne ovplyvňuje budúce príjmy a výdavky spojené so starnutím populácie alebo iných implicitných záväzkov, je vhodné doplniť aj takýto scenár. To umožní posúdiť vplyv reformy na implicitné záväzky a teda dlhodobú udržateľnosť verejných financií.

Krajiny ktoré prijali štrukturálne reformy s významným vplyvom na udržateľnosť verejných financií môžu požiadať o prehodnotenie kvantifikácie implicitných záväzkov vyplývajúcich zo starnutia populácie pracovnej skupiny AWG.

4. Námety na potenciálne zlepšenie metodiky a skvalitnenie prognóz

- Rozšírenie projekcií spojených so starnutím populácie za horizont roku 2060 – umožní komplexnejšie odhadnúť vplyvy starnutia populácie
- Vytvorenie modelu na projekciu ostatných výdavkov (s výnimkou dôchodkového systému) spojených so starnutím populácie